

2024/1739

24.6.2024

ROZPORZĄDZENIE RADY (UE) 2024/1739

z dnia 24 czerwca 2024 r.

zmieniające rozporządzenie (UE) nr 269/2014 w sprawie środków ograniczających w odniesieniu do działań podważających integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy lub im zagrażających

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 215,

uwzględniając decyzję Rady (WPZiB) 2024/145 z dnia 17 marca 2014 r. w sprawie środków ograniczających w związku z działaniami podważającymi integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy lub im zagrażającymi⁽¹⁾,

uwzględniając wspólny wniosek Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa oraz Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzenie Rady (UE) nr 269/2014⁽²⁾ nadaje skuteczność środkom ograniczającym określonym w decyzji 2014/145/WPZiB.
- (2) Dnia 24 czerwca 2024 r. Rada przyjęła decyzję (WPZiB) 2024/1738⁽³⁾ zmieniającą decyzję 2014/145/WPZiB. Decyzja (WPZiB) 2024/1738 wprowadza odstępstwo umożliwiające uwolnienie środków finansowych, które zostały zamrożone ze względu na zaangażowanie wymienionego w wykazie banku pośredniczącego w przekazywanie tych środków, pod warunkiem że przekazywanie to ma miejsce między dwoma niewymienionymi w wykazie osobami fizycznymi lub prawnymi, podmiotami lub organami oraz pod warunkiem że przekazywanie to jest dokonywane z wykorzystaniem rachunków w niewymienionej w wykazie instytucji kredytowych. Decyzja (WPZiB) 2024/1738 wprowadza również odstępstwo umożliwiające uwolnienie środków finansowych zamrożonych ze względu na zaangażowanie banku emitującego umieszczzonego w wykazie, pod warunkiem że przekazywanie to jest dokonywane między dwoma niemieszczonymi w wykazie osobami fizycznymi lub prawnymi, podmiotami lub organami.
- (3) Należy doprecyzować, że w przypadku gdy podmioty unijne nie przeprowadziły analizy zgodnej z zasadą należytej staranności, nie mogą one powoływać się na ochronę przed odpowiedzialnością, która jest przyznawana podmiotom unijnym, jeżeli nie wiedziały one i nie miały uzasadnionego powodu, by przypuszczać, że ich działania mogą naruszać unijne środki ograniczające. Właściwe jest, aby publicznie lub łatwo dostępne informacje były należycie uwzględniane podczas przeprowadzania analizy zgodnej z zasadą należytej staranności. W związku z tym, przykładowo, podmiot unijny nie może skutecznie powoływać się na taką ochronę, jeżeli jest oskarżony o łamanie odpowiednich środków ograniczających, ponieważ nie przeprowadził prostych kontroli lub inspekcji.
- (4) W celu zapewnienia zgodności z wykładnią Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-72/11 powinien zostać zmieniony przepis zakazujący obchodzenia przepisów, tak by doprecyzować, że przesłanki świadomego i umyślnego działania są spełnione, nie tylko jeżeli dana osoba celowo dąży do osiągnięcia celu lub skutku obejścia środków ograniczających, lecz także jeżeli dana osoba uczestnicząca w działaniu, którego celem lub skutkiem jest obejście środków ograniczających, jest świadoma, że uczestniczenie w takim działaniu może mieć ten cel lub skutek, i akceptuje taką możliwość.
- (5) Właściwe jest wprowadzenie przepisu umożliwiającego obywatelom i przedsiębiorstwom z państw członkowskich otrzymanie odszkodowania od rosyjskich obywateli i podmiotów, którzy wyrządzili im szkody. Dotyczy to między innymi szkód poniesionych przez przedsiębiorstwa, których są właścicielami lub które kontrolują w związku z umową lub transakcją, na których wykonanie wpłynęły środki nałożone na podstawie rozporządzenia (UE) nr 269/2014, pod warunkiem że dany obywatel lub przedsiębiorstwo z państwa członkowskiego nie posiada skutecznego dostępu do środków ochrony prawnej, przykładowo na podstawie odpowiedniej dwustronnej umowy inwestycyjnej. Takiego odszkodowania można dochodzić przed sądami państw członkowskich zgodnie ze stosownymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi właściwości i postępowań sądowych w sprawach cywilnych i handlowych, w tym przepisami dotyczącymi ewentualnych postępowań w przedmiocie środków tymczasowych.

⁽¹⁾ Dz.U. L 78, 17.3.2014, s. 16.

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (UE) nr 269/2014 z dnia 17 marca 2014 r. w sprawie środków ograniczających w odniesieniu do działań podważających integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy lub im zagrażających (Dz.U. L 78 z 17.3.2014, s. 6).

⁽³⁾ Decyzja Rady (WPZiB) 2024/1738 z dnia 24 czerwca 2024 r. zmieniająca decyzję 2014/145/WPZiB w sprawie środków ograniczających w związku z działaniami podważającymi integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy lub im zagrażającymi (Dz.U. L, 2024/1738, 24.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/1738/oj>).

- (6) W celu zwiększenia wiedzy na temat działań w zakresie egzekwowania prawa państwa członkowskie powinny zgłaszać sankcje nakładane w związku z naruszeniem środków ograniczających.
- (7) W przypadku gdy osoba fizyczna lub prawna dobrowolnie, całkowicie i w odpowiednim czasie ujawni naruszenie tych środków ograniczających, właściwe organy krajowe powinny mieć możliwość wziąć takie ujawnienie pod uwagę przy nakładaniu sankcji, w stosownych przypadkach, zgodnie z przepisami krajowego prawa administracyjnego lub innymi właściwymi krajowymi przepisami lub zasadami. Zastosowanie mają środki wprowadzone przez państwa członkowskie na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1226 (*) oraz zawarty w niej wymógów dotyczących okoliczności łagodzących.
- (8) Zgodnie z celami wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii, takich jak zachowanie pokoju, zwiększenie bezpieczeństwa międzynarodowego i propagowanie współpracy międzynarodowej, demokracji i praworządności, a w szczególności do celów przewidzianych w decyzji 2014/145/WPZiB, należy zapewnić, by dokumenty znajdujące się w posiadaniu Rady, Komisji i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa (zwanego dalej „Wysokim Przedstawicielem”) dotyczące egzekwowania środków ograniczających ustanowionych w rozporządzeniu (UE) nr 269/2014 lub zapobiegania naruszeniu tych środków lub ich obchodzeniu, podlegały tajemnicy służbowej i ochronie przysługującej na mocy przepisów mających zastosowanie do instytucji Unii, ponieważ informacje zawarte w takich dokumentach mogłyby zostać wykorzystane w celu utrudniania wykonania tych środków lub osłabiania ich skuteczności, biorąc pod uwagę, że zainteresowane osoby i podmioty mogą działać w sposób uniemożliwiający ich egzekwowanie. Ochronę taką należy również zapewnić w odniesieniu do wniosków przedstawianych przez Wysokiego Przedstawiciela i Komisję dotyczących zmiany rozporządzenia (UE) nr 269/2014 i wszelkich odnośnych dokumentów przygotowawczych, ponieważ ich ujawnienie mogłoby wpłynąć na skuteczność środków ustanowionych w decyzji 2014/145/WPZiB i tym rozporządzeniu oraz na proces opracowywania przyszłych wniosków i negocjacji na ich podstawie. Niektóre zawarte w takich wspólnych wnioskach środki, które z różnych powodów nie mogą zostać przyjęte przez Radę, są często włączane przez Komisję i Wspólnego Przedstawiciela do kolejnych wniosków. Ważne jest, by to prawo inicjatywy chronić przed wszelką presją wywieraną z uwagi na interesy publiczne lub prywatne, przy użyciu której próbowano by – poza zorganizowanymi konsultacjami – skłonić instytucje i służby Unii do zaproponowania, przyjęcia, zmiany lub uzgodnienia poprawek. Ujawnienie tych dokumentów mogłoby spowodować, że ewentualne nowe środki dotyczące zamrożenia aktywów byłyby nieskuteczne, ponieważ plan dotyczący ich przyjęcia byłby już znany. Należy zatem domniemywać, że ujawnienie tych dokumentów zaszkodziłoby bezpieczeństwu Unii lub co najmniej jednemu państwu członkowskie, lub utrzymywanym przez nie stosunkom międzynarodowym.
- (9) Środki te są objęte zakresem stosowania Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, a zatem konieczne jest podjęcie działań regulacyjnych na poziomie Unii, w szczególności w celu zapewnienia ich jednolitego stosowania we wszystkich państwach członkowskich.
- (10) Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie (UE) nr 269/2014,

PRZYMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

W rozporządzeniu (UE) nr 269/2014 wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6b dodaje się ustęp w brzmieniu:

„5h. Na zasadzie odstępstwa od art. 2 i pod warunkiem że środki finansowe, których to dotyczy, zostały zamrożone w wyniku zaangażowania osoby prawnej, podmiotu lub organu wymienionych w wykazie w załączniku I do niniejszego rozporządzenia w roli banku pośredniczącego, w przeniesienie tych środków finansowych z Federacji Rosyjskiej do Unii, właściwe organy państwa członkowskiego mogą zezwolić, na warunkach, jakie uznają za stosowne, na uwolnienie niektórych zamrożonych środków finansowych, po ustaleniu, że przeniesienie tych środków finansowych:

- a) ma miejsce między dwoma osobami fizycznymi lub prawnymi, podmiotami lub organami, które nie są wymienione w wykazie w załączniku I do niniejszego rozporządzenia;
- b) jest dokonywane z wykorzystaniem rachunków w instytucjach kredytowych, które nie są wymienione w wykazie w załączniku I do niniejszego rozporządzenia; oraz
- c) nie narusza art. 2 ust. 2 lub art. 9 niniejszego rozporządzenia.

Niniejszy ustęp nie ma zastosowania do zamrożonych środków finansowych lub zasobów gospodarczych będących w posiadaniu centralnych depozytów papierów wartościowych w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 909/2014.

(*) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1226 z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie określenia przestępstw związanych z naruszeniem unijnych środków ograniczających i sankcji za takie naruszenia oraz zmiany dyrektywy (UE) 2018/1673 (Dz.U. L, 2024/1226, 29.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1226/oj>).

5i. Na zasadzie odstępstwa od art. 2 niniejszego rozporządzenia i pod warunkiem że dana płatność została zamrożona w wyniku przeniesienia z Federacji Rosyjskiej do Unii zainicjowanego przez osobę prawną, podmiot lub organ umieszczone w wykazie znajdującym się w załączniku I do niniejszego rozporządzenia lub za pośrednictwem takiej osoby prawnej, takiego podmiotu lub organu, właściwe organy państwa członkowskiego mogą zezwolić, na warunkach, jakie uznają za stosowne, na uwolnienie tych zamrożonych płatności, po ustaleniu, że przeniesienie takiej płatności:

- a) ma miejsce między dwoma osobami fizycznymi lub prawnymi, podmiotami lub organami, które nie są wymienione w załączniku I do niniejszego rozporządzenia; oraz
- b) nie narusza art. 2 ust. 2 ani art. 9 niniejszego rozporządzenia.

Niniejszy ustęp nie ma zastosowania do zamrożonych środków finansowych lub zasobów gospodarczych będących w posiadaniu centralnych depozytów papierów wartościowych w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 909/2014.

Beneficjentami przeniesienia, o którym mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu mogą być jedynie obywatele państwa członkowskiego lub państwa-członka Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub Szwajcarii, lub też osoby fizyczne posiadające zezwolenie na pobyt tymczasowy lub stały w państwie członkowskim, państwie-członku Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub w Szwajcarii.

Można udzielić jednego zezwolenia na wnioskodawcę na mocy niniejszego ustępu.

Zainteresowane państwo członkowskie informuje pozostałe państwa członkowskie oraz Komisję o każdym zezwoleniu udzielonym na podstawie niniejszego ustępu w terminie jednego tygodnia od udzielenia zezwolenia.”;

- 2) art. 9 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zakazuje się świadomego i celowego udziału w działaniach, których celem lub skutkiem jest obejście zakazów określonych w niniejszym rozporządzeniu, w tym poprzez uczestniczenie w takich działaniach bez rozmyślnego dążenia do celu lub skutku, ale ze świadomością, że takie uczestniczenie może mieć ten cel lub skutek, i akceptowanie takiej możliwości.”.

- 3) dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 11a

Każda osoba, o której mowa w art. 17 lit. c) lub d), jest uprawniona do uzyskania – w drodze postępowania sądowego przed właściwymi sądami państwa członkowskiego – odszkodowania, w tym do zwrotu kosztów prawnych, z tytułu szkód poniesionych przez tę osobę w wyniku roszczeń zgłoszonych przed sądami w państwach trzecich przez osoby, podmioty i organy, o których mowa w art. 11 ust. 1 lit. a) lub b), w związku z jakąkolwiek umową lub transakcją, których wykonanie zostało zakłócone, bezpośrednio lub pośrednio, w całości lub części, przez środki nałożone niniejszym rozporządzeniem, pod warunkiem że dana osoba nie posiada skutecznego dostępu do środków ochrony prawnej na podstawie odpowiedniej jurysdykcji.”.

- 4) art. 12 ust. 1 lit. b) otrzymuje brzmienie:

„b) dotyczącymi naruszeń przepisów i trudności z ich egzekwowaniem, sankcji zastosowanych w związku z naruszeniami przepisów niniejszego rozporządzenia oraz orzeczeń wydanych przez sądy krajowe.”.

- 5) art. 15 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Państwa członkowskie przyjmują przepisy określające sankcje, w tym w stosownych przypadkach sankcje karne, mające zastosowanie w przypadkach naruszeń przepisów niniejszego rozporządzenia oraz wprowadzają wszelkie środki niezbędne do zapewnienia ich stosowania. Sankcje te muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające oraz mogą uwzględniać dobrowolne samodzielne ujawnienie informacji na temat naruszeń przepisów niniejszego rozporządzenia jako okoliczność łagodzącą, zgodnie z odpowiednimi przepisami prawa krajowego. Państwa członkowskie przewidują również właściwe środki konfiskaty dochodów pochodzących z takich naruszeń.”.

- 6) art. 16a otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 16a

1. Wszelkie informacje przekazane Komisji i właściwym organom państw członkowskich lub otrzymane przez Komisję i właściwe organy państw członkowskich zgodnie z niniejszym rozporządzeniem są wykorzystywane przez Komisję i właściwe organy państw członkowskich wyłącznie do celów, do których zostały przekazane lub otrzymane.”;

2. Wszelkie dokumenty znajdujące się w posiadaniu Rady, Komisji lub Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa (zwanego dalej »Wysokim Przedstawicielem«) w celu zapewnienia egzekwowania środków ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu lub zapobiegania ich naruszeniu lub obchodzeniu podlegają tajemnicy służbowej i korzystają z ochrony zapewnianej przez przepisy mające zastosowanie do instytucji Unii. Ochrona ta ma zastosowanie do wspólnych wniosków przedstawionych przez Wysokiego Przedstawiciela i Komisję w celu zmiany niniejszego rozporządzenia i do wszelkich odnośnych dokumentów przygotowawczych.

Domniemywa się, że ujawnienie wszelkich dokumentów lub wniosków, o których mowa w akapicie pierwszym, mogłoby zaszkodzić bezpieczeństwu Unii lub jednego lub większej liczby państw członkowskich lub prowadzeniu ich stosunków międzynarodowych.”.

Artykuł 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem jego opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Luksemburgu dnia 24 czerwca 2024 r.

W imieniu Rady

Przewodniczący

J. BORRELL FONTELLES
